

Editörler: Doç.Dr. Osman Kubilay GÜL & Dr. Berker KURT & Dr. Celal Can ÇAKMAKCI

DEUTSCH
TÜRKEN

IfWT

Institut für die Welt der Türken

III.

ULUSLARARASI
TÜRKLERİN DÜNYASI
SOSYAL BİLİMLER
SEMPOZYUMU

BİLDİRİLER

ISBN:978-605-67570-5-1

Türklerin Dünyası Enstitüsü
Institut für die Welt der Türken
Institute for the World of Turks

III. ULUSLARARASI TÜRKLERİN DÜNYASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU -BİLDİRİLER-

Editörler/Editors

Doç.Dr. Osman Kubilay GÜL

Dr. Berker KURT

Dr. Celal Can ÇAKMAKCI

Kapak ve Sayfa Tasarımı/ Cover and Page Design

Dr. Berker KURT

Bu kitap, 12-14 Nisan 2019 tarihleri arasında *Türklerin Dünyası Enstitüsü* tarafından Antalya'da düzenlenen III. Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumunda sunulan bildirilerin tam metinlerini kapsamaktadır. Bildirilerin hukuki ve etik sorumluluğu yazarlarına aittir.

ISBN:978-605-67570-5-1

ANKARA –2019

Sempozyum Düzenleme Kurulu
Sempozyum Başkanı
Prof. Dr. Necati DEMİR
Gazi Üniversitesi

Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Osman Kubilay GÜL (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Hayrettin PARLAKYILDIZ (K.K.T.C. İlim Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Berker KURT (Akdeniz Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Celal Can ÇAKMAKCI (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi)

Bilim Kurulu

Adı Soyadı

Prof. Dr. Ahmet BURAN
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN
Prof. Dr. Ali YAKICI
Prof. Dr. Amina SİLJAK
Prof. Dr. Aykut Emre BOZDOĞAN
Prof. Dr. Behruz BEKBABAYI
Prof. Dr. Bilgehan Atsız GÖKDAĞ
Prof. Dr. Celal DEMİR
Prof. Dr. Çağatay ÖZDEMİR
Prof. Dr. Ekrem CAUSEVİC
Prof. Dr. Ercan ALKAYA
Prof. Dr. Erdal AÇIKSES
Prof. Dr. Erdoğan ALTINKAYNAK
Prof. Dr. Fadıl HOCA
Prof. Dr. Gadir GOLKARIAN
Prof. Dr. Galina MIŞKİNİENE
Prof. Dr. Gıyasettin AYTAS
Prof. Dr. Gürsel UYANIK
Prof. Dr. İrfan MORİNA
Prof. Dr. Kubatbek TABALDİEV
Prof. Dr. Mahmut ÇELİK
Prof. Dr. Mammedov MAHARREM
Prof. Dr. Maria LEONTIÇ
Prof. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ
Prof. Dr. Muhsin HALİS
Prof. Dr. Mustafa SEVER
Prof. Dr. Mustafa TALAS
Prof. Dr. Nazım İBRAHİM
Prof. Dr. Nazmi AVCI
Prof. Dr. Necati DEMİR
Prof. Dr. Oktay Ahmed AYBERK
Prof. Dr. Osman KUNDURACI
Prof. Dr. Rahmi DOĞANAY
Prof. Dr. Rıdvan CANIM
Prof. Dr. Rüfat RÜSTEMOV
Prof. Dr. Salih BARIŞIK
Prof. Dr. Seyfettin RZASOY
Prof. Dr. Şükrü BALCI
Prof. Dr. Tsendiin BATTULGA
Prof. Dr. Turgut GÖĞEBAKAN
Doç. Dr. Abdulkakim MEHMET
Doç. Dr. Adem ÖGER
Doç. Dr. Ali Şamil HÜSEYİNOĞLU
Doç. Dr. Bülent AKBABA
Doç. Dr. Bülent AKSOY
Doç. Dr. Cabbar İŞANKUL
Doç. Dr. Cavit YEŞİLYURT
Doç. Dr. Cevat EKER
Doç. Dr. Ebru BOZPOLAT
Doç. Dr. Edina SOLAK
Doç. Dr. Enderhan KARAKOÇ
Doç. Dr. Erkan YEŞİLTAS
Doç. Dr. Esra Nur TIRYAKI
Doç. Dr. Fatih ÖZEK

Görev Yeri

Fırat Üniversitesi / Türkiye
Trakya Üniversitesi / Türkiye
Gazi Üniversitesi / Türkiye
Saraybosna Üniversitesi / Bosna Hersek
Gaziosmanpaşa Üniversitesi / Türkiye
Allameh Tabataba'i Üniversitesi / İran
Kırıkkale Üniversitesi / Türkiye
Afyon Kocatepe Üniversitesi / Türkiye
Gazi Üniversitesi / Türkiye
Zagreb Üniversitesi / Hırvatistan
Fırat Üniversitesi / Türkiye
Fırat Üniversitesi / Türkiye
Ardahan Üniversitesi / Türkiye
Vizyon Üniversitesi / Makedonya
Yakın Doğu Üniversitesi / KKTC
Vilnius Üniversitesi / Litvanya
Gazi Üniversitesi / Türkiye
Atatürk Üniversitesi / Türkiye
Kosova Üniversitesi / Kosova
Manas Üniversitesi / Kırgızistan
Gotse Delçev Üniversitesi / Makedonya
Bakü Devlet Üniversitesi / Azerbaycan
Gotse Delçev Üniversitesi / Makedonya
Fırat Üniversitesi / Türkiye
Sakarya Üniversitesi / Türkiye
Gazi Üniversitesi / Türkiye
Ömer Halisdemir Üniversitesi / Türkiye
Kiril ve Metodiy Üniversitesi / Makedonya
Süleyman Demirel Üniversitesi / Türkiye
Gazi Üniversitesi / Türkiye
Kiril ve Metodiy Üniversitesi / Makedonya
Selçuk Üniversitesi / Türkiye
Fırat Üniversitesi / Türkiye
Trakya Üniversitesi / Türkiye
Bakü Devlet Üniversitesi / Azerbaycan
Gazi Osman Paşa Üniversitesi / Türkiye
Milli Elmler Akademiyası / Azerbaycan
Selçuk Üniversitesi / Türkiye
Moğolistan Devlet Üniversitesi / Moğolistan
Atatürk Üniversitesi / Türkiye
Minzu Üniversitesi / Çin
Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi / Türkiye
Milli Elmler Akademiyası / Azerbaycan
Gazi Üniversitesi / Türkiye
Gazi Üniversitesi / Türkiye
Özbekistan Bilimler Akademisi / Özbekistan
Kafkas Üniversitesi / Türkiye
Bülent Ecevit Üniversitesi / Türkiye
Cumhuriyet Üniversitesi / Türkiye
Zenica Üniversitesi / Bosna Hersek
Selçuk Üniversitesi / Türkiye
Cumhuriyet Üniversitesi / Türkiye
Mustafa Kemal Üniversitesi / Türkiye
Fırat Üniversitesi / Türkiye

Doç. Dr. Gülbanu DUMAN
Doç. Dr. Gülbahrem MOLOTOVA
Doç. Dr. İlhan UÇAR
Doç. Dr. İsmail KIVRIM
Doç. Dr. Kemalettin DENİZ
Doç. Dr. Kürşat ÖNCÜL
Doç. Dr. Luidmila FEDOTOVA
Doç. Dr. Mehmet ÖZMENLİ
Doç. Dr. Mehmet Ali EROĞLU
Doç. Dr. Mutlu DEVECİ
Doç. Dr. Oksana SORONİKA
Doç. Dr. Onur BEKİROĞLU
Doç. Dr. Osman Kubilay GÜL
Doç. Dr. Osman YILDIZ
Doç. Dr. Paki KÜÇÜKER
Doç. Dr. Qaliba HACİYEVA
Doç. Dr. Sultan Murat TOPÇU
Doç. Dr. Tudora ARNAUT
Doç. Dr. Türker KURT
Doç. Dr. Zeki BOYRAZ
Yrd. Doç. Dr. Hayrettin PARLAKYILDIZ
Dr. Öğr. Üyesi Akın KONAK
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Ülkü KAN
Dr. Öğr. Üyesi Berker KURT
Dr. Öğr. Üyesi Birsan SERHATLIOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Can ÇAKMAKÇI
Dr. Öğr. Üyesi Cengiz KARATAŞ
Dr. Öğr. Üyesi Ergun ACAR
Dr. Öğr. Üyesi Gürkan Fırat SAYLAN
Dr. Öğr. Üyesi Hikmet YILMAZ
Dr. Öğr. Üyesi İclal GÖKKUŞ
Dr. Öğr. Üyesi Levent DOĞAN
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa TATÇI
Dr. Öğr. Üyesi Onur TAYDAŞ
Dr. Öğr. Üyesi Remzi AYDIN
Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Kürşad KOCA
Dr. Öğr. Üyesi Selman ABLAK
Dr. Öğr. Üyesi Ufuk KARAKUŞ
Dr. Öğr. Üyesi Ülkü YANCI
Dr. Öğr. Üyesi Ümit EKER
Dr. Öğr. Üyesi Ümmühan ÖNER
Dr. Ahmet AYTAÇ

Bülent Ecevit Üniversitesi / Türkiye
Suleymenov Şarkiyat Enstitüsü / Kazakistan
Sakarya Üniversitesi / Türkiye
Gaziantep Üniversitesi / Türkiye
Gazi Üniversitesi / Türkiye
Osmangazi Üniversitesi / Türkiye
Komrat Devlet Üniversitesi / Moldova
Giresun Üniversitesi / Türkiye
Akdeniz Üniversitesi / Türkiye
Fırat Üniversitesi / Türkiye
Çuvaş Devlet Üniversitesi / Çuvaşistan
Ondokuz Mayıs Üniversitesi / Türkiye
Cumhuriyet Üniversitesi / Türkiye
Kıbrıs İlim Üniversitesi / KKTC
Sakarya Üniversitesi / Türkiye
Nahcivan Devlet Üniversitesi / Azerbaycan
Erciyes Üniversitesi / Türkiye
Taras Shevchenko Üniversitesi / Ukrayna
Gazi Üniversitesi / Türkiye
Fırat Üniversitesi / Türkiye
Kıbrıs İlim Üniversitesi / KKTC
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi / Türkiye
Fırat Üniversitesi / Türkiye
Akdeniz Üniversitesi / Türkiye
Fırat Üniversitesi / Türkiye
Bülent Ecevit Üniversitesi
Yıldırım Bayezit Üniversitesi / Türkiye
Sinop Üniversitesi / Türkiye
Giresun Üniversitesi / Türkiye
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi / Türkiye
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi / Türkiye
Trakya Üniversitesi / Türkiye
Gazi Üniversitesi / Türkiye
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi / Türkiye
Erciyes Üniversitesi / Türkiye
Cyril and Methodius Üniversitesi / Makedonya
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye
Gazi Üniversitesi / Türkiye
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Türkiye
Fırat Üniversitesi / Türkiye
Selçuk Üniversitesi / Türkiye

İÇİNDEKİLER

Sempozyum Düzenleme Kurulu i	Bilim Kurulu ii	İçindekiler iv	Tanıtım vii
Sempozyum Programı x	Bildiriler xv	Necati DEMİR Türkiye KAYNAKLAR IŞIĞINDA DEDE KORKUT KİTABI'NI YENİDEN DEĞERLENDİRMEK 1	Alev SINAR UĞURLU Türkiye TÜRKÇÜLÜĞÜN UNUTULMUŞ İSMİ RODOSLU HABİBZADE AHMET KEMAL'İN TÜRKİSTAN HATIRALARI 7
Mahmut ÇELİK Makedonya Zeki GÜREL Türkiye KUZEY MAKEDONYA'DA YAYINLANAN TÜRKÇE ÇOCUK DERGİLERİ 21	Zeki GÜREL Türkiye REFİK HALİD KARAY'IN BİR İÇİM SU ADLI ESERİNDE HATAY VE ÇEVRESİ 28	Mustafa SEVER Türkiye KUTADGU BİLİĞ'TE ERDEMLİ İNSANIN ÖZELLİKLERİ 33	Adilhan ADILOĞLU Türkiye TÜRKİYE TÜRKÇESİ İLE KARAÇAY-MALKAR TÜRKÇESİ ARASINDAKİ SES DENKLİKLERİ 37
Muharrem ÖZDEN Türkiye TRAKYA AĞIZLARINDA KULLANILAN HAYVAN ADLARI ÜZERİNE YAPILMIŞ GENEL BİR SINIFLANDIRMA ÇALIŞMASI 58	Mustafa ÖNDER Türkiye "BEYAZ ZAMBAKLAR ÜLKESİNDE" KİTABINA FİNLANDIYA-TÜRKİYE ÖRNEKLEMİNDE EĞİTİM TEMELLİ BİR BAKIŞ 67	Mehmet Turgay KÜRÜM Türkiye MUTLULUK KAVRAMININ BİLİMSEL TANIM SORUNU 76	Atilla JORMA Finlandiya BALKAN ÜLKELERİNDE YÜZYILLIK TÜRKÇE EĞİTİM 80
Tamer OKUÇ YÜCEL FEYZİOĞLU'NUN ESERLERİNDE YURT DIŞINDA YAŞAYAN TÜRKLERİN DİL VE EĞİTİM SORUNLARI 87	İnan GÜMÜŞ Türkiye TÜRKÇEDE ÖLÜM ÖRTMECESİ VE DATÇA AĞZINDA KULLANILAN 'GEÇERLENMEK' EYLEMİ 104	Berker KURT Mevlüt GÜLMEZ Türkiye ISPARTALI HAKKI EFENDİ'NİN LİSAN-I OSMANİ TEDRİSATI HAKKINDAKİ KONFERANSLARINA GÖRE DÖNEMİN RÜŞTİYE MEKTEPLERİNDE TÜRKÇE EĞİTİMİ 111	Mevlüt GÜLMEZ Berker KURT Türkiye ISPARTALI HAKKI EFENDİ'NİN DİL BİLGİSİNE İLİŞKİN FİKİRLERİ VE SÖZCÜK TÜRLERİ TASNİFİ 121

<p>Emine ATMACA Türkiye NİYÂZÎ-İ MİSRÎ'NİN DİVÂN-I İLÂHİYÂTÎ'NDA ESKİ TÜRKÇE İZLER</p> <p>133</p>	<p>Emine ATMACA Emre KANIK Türkiye ANTALYA'NIN GÜNDOĞMUŞ İLÇESİNİN KÖYLERİNDE KULLANILAN MUTFAK ARAÇ GEREÇ ADLARI</p> <p>150</p>	<p>Efecan KARAGÖL Türkiye HAYAT BOYU ÖĞRENME YETERLİKLERİ AÇISINDAN DİL BECERİLERİNE YÖNELİK HAZIRLANAN ORTAOKUL SEÇMELİ DERS KİTAPLARI</p> <p>171</p>	<p>Yücel NAMAL Türkiye SURİYE PROTESTAN KOLEJİ (BEYRUT AMERİKAN ÜNİVERSİTESİ)</p> <p>182</p>
<p>Ayşegül YILMAZER Serkan DOĞANAY Türkiye SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ALANINDA ÇALIŞILAN DOKTORA TEZLERİNİN EĞİLİMLERİ (2014- 2018)</p> <p>196</p>	<p>Mehmet ÖZMENLİ Türkiye GİRESUN'DA BİZANS (ROMA) EGEMENLİĞİ</p> <p>205</p>	<p>Mehmet ÖZMENLİ Türkiye SAVUNMA SAVAŞI- DOĞAL AFET VE ZAFER</p> <p>212</p>	<p>Oğuzhan ÖZATA Türkiye KAZAN DERGİSİNDE UZAK DOĞU'DA YAŞAYAN KAZAN TÜRKLERİ HAKKINDA ÇIKAN YAZILAR</p> <p>216</p>
<p>Mehmet Şükrü GÜZEL İsviçre ZORUNLULUK DOKTRİNİ VE KİBRİS ANAYASASI'NDA DEĞİŞTİRİLEN 13 MADDE</p> <p>223</p>	<p>Onur TAYDAŞ Enderhan KARAKOÇ Türkiye LARS VON TRIER SİNEMASINDA KADINA YÖNELİK ŞİDDET: THE HOUSE THAT JACK BUILT</p> <p>248</p>	<p>Onur TAYDAŞ Türkiye LEON: THE PROFESSIONAL VE LUC BESSON SİNEMASINDAKİ FEMME FATALE İMGESİ</p> <p>255</p>	<p>Osman Kubilay GÜL Tuba FİDAN Türkiye HİNDİSTAN VE PAKİSTAN ARASINDA 1965 YILINDA YAŞANAN SINIR OLAYLARI VE TÜRKİYE'NİN TUTUMU</p> <p>262</p>
<p>Ramazan ERYILMAZ Türkiye ÖZEL EĞİTİME GEREKİNİM DUYAN ÖĞRENCİLER BOYUTUYLA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ</p> <p>276</p>	<p>Bahadır Han ÇATALYÜREK Türkiye SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DERSLERDE ÇOCUK OYUNLARI KULLANIMINA YÖNELİK GENEL BİR BAKIŞ</p> <p>287</p>	<p>Dilan KALAYCI Türkiye CUMHURİYET DÖNEMİNDE YABANCI DİL ÖĞRETİMİ VE TÜRKİYE- İNGİLTERE'NİN EĞİTİM ALANINDAKİ İLİŞKİLERİ</p> <p>293</p>	<p>Gül Banu DUMAN Erkut ÇETİNKAYA Türkiye ZONGULDAK'TA KÖÇEKLİK GELENEĞİ VE İCRA YERLERİ</p> <p>299</p>

<p>Gül Banu DUMAN Nurten ÖREN Türkiye TÜGÖLBAY SIDIKBEKOV'UN "ELTİLER" VE "OLUMLU SONUÇLANAN TARTIŞMA" HİKÂYELERİ ÜZERİNE</p> <p>306</p>	<p>Abdulkerim KARADENİZ Remzi CAN Türkiye TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ŞİİR VE ARUZ ÖĞRETİMİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ</p> <p>316</p>	<p>Gülşah AKSUNGUR Türkiye GAZETE ARŞİVLERİNDE TÜRKİYE-KIRGIZİSTAN EĞİTİM VE KÜLTÜR İLİŞKİLERİ</p> <p>322</p>	<p>Dilek BİLGİN Türkiye İŞÇİ GÖÇÜ SONRASI TÜRKİYE ALMANYA EĞİTİM İLİŞKİLERİ</p> <p>328</p>
<p>Emel NALÇACIGİL ÇOPUR Türkiye DÎVÂN ŞİİRİNDE BÖCEKLER: ANKEBÛT, MEGES, NAHL, NEML</p> <p>335</p>	<p>Emel NALÇACIGİL ÇOPUR Türkiye ESKİ TÜRK İNANCININ KLASİK EDEBİYATIMIZDA TEZAHÜRLERİ</p> <p>347</p>	<p>Nihal ÇALIŞKAN İngiltere GÜNCEL TÜRKÇEDE İKİTERİMLİLER</p> <p>358</p>	<p>Didar RYSKULBEK Kazakistan ХАЛЫҚТЫҚ ӨЛШЕМ АТАУЛАРЫНЫҢ ТҮРКІЛІК СИПАТЫ</p> <p>366</p>
<p>Taner GÜÇLÜTÜRK Kosova BALKANLARDA TÜRK EDEBİYATI VE BU BAĞLAMDA KOSOVA'DA TÜRK EDEBÎ YARATICILIĞI</p> <p>370</p>	<p>Ahmet AYTAÇ Türkiye ETNOGRAFIK TEKSTİL MALZEMELERİNİN MÜZELERDE SERGİLEME VE DEPOLAMA KOŞULLARI</p> <p>378</p>	<p>Celal Can ÇAKMAKCI Türkiye TÜRKİYE VE İNGİLTERE'DE ANA DİLİ ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME SÜRECİNDE VERİLEN OKUL DENEYİMİ VE ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI</p> <p>384</p>	<p>Mustafa CANER Türkiye A STUDY ON THE USE OF CULTURAL ELEMENTS IN THE ENGLISH COURSE- BOOKS IN TURKIYE</p> <p>394</p>
<p>Mustafa CANER Türkiye THE STUDENTS' OPINIONS ON THE TECHNOLOGY USE OF THEIR INSTRUCTORS AT HIGHER EDUCATION: A SMALL SCALE STUDY</p> <p>398</p>	<p>Yüksel KAŞTAN Seda ALPASLAN Türkiye MİLLİYETÇİLİK AKIMININ 19. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ'NE ETKİSİ</p> <p>403</p>	<p>Yüksel KAŞTAN Seda ALPASLAN Türkiye CUMHURİYET DÖNEMİNDE MUŞ'TA TARIM VE HAYVANCILIK ALANINDAKİ GELİŞMELER</p> <p>420</p>	<p>Arzu KAYNAKÖZ Türkiye MİZAHIN İNSAN PSİKOLOJİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</p> <p>435</p>
<p>III. ULUSLARARASI TÜRKLERİN DÜNYASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ</p> <p>442</p>			

TANITIM

TÜRKLERİN DÜNYASI ENSTİTÜSÜ / INSTITUT FÜR DIE WELT DER TÜRKEN

Türklerin Dünyası Enstitüsü / Institut für die Welt der Türken 21 Mart 2015 tarihinde Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Necati Demir başkanlığında Almanya'nın Münih şehrinde kurulmuştur. Enstitü genel merkezi Pelkovenstr. 139 80992 München / Deutschland adresinde faaliyet göstermekte olup; Azerbaycan, İsviçre ve Makedonya gibi ülkelerde temsilcilikleri bulunmaktadır.

Enstitünün Yönetim Kurulu Mart 2019 tarihi itibarıyla Prof. Dr. Necati Demir, Doç. Dr. Osman Kubilay Gül, Dr. Öğr. Üyesi Berker Kurt, Dr. Öğr. Üyesi Celal Can Çakmakçı ve Zeki Genç'ten oluşmaktadır.

İnternet adresi "<http://www.welt-der-tuerken.org>" olan Türklerin Dünyası Enstitüsünün amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

- Türk dili, tarihi ve kültürü konularında araştırmalar ve çalışmalar yapmak,
- Türk dili, tarihi ve kültürü konusunda uluslararası boyutta bilimsel / akademik dergi çıkarmak,
- Türk kültür, dil ve tarihi değerlerinin bilimsel yoldan ortaya çıkarılmasını, belgelenmesini, araştırılıp incelenmesini esas almak,
- Toplumda yaratılan bütün maddi ve manevi kültür değerlerinin; sürekli, düzenli ve kapsamlı bir şekilde birikimini ve gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak,
- Ulusal ve uluslararası ölçüde Türk dili, tarihi ve kültürü ile ilgili sempozyumlar, kongreler, paneller, çalıştaylar ve diğer etkinlikler düzenlemek,
- Türk dili, tarihi ve kültürü konularında önemli çalışmalar yapan kişi ve kuruluşları ödüllendirmek,
- Türk kültürünü dünyaya tanıtmak.

Türklerin Dünyası Enstitüsü üç alanda faaliyetlerini sürdürmektedir:

- Türklerin Dünyası Dergisi
- Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu
- Türklerin Dünyasına Hizmet Ödülü

Türklerin Dünyası Dergisi: Sosyal bilimlerin çeşitli alanlarında Türkiye Türkçesi, Türk lehçeleri, İngilizce, Almanca ve Rusça yazılan makaleleri yayımlayan Türklerin Dünyası Dergisi (Zeitschrift für die Welt der Türken) 2009 yılında Almanya'nın Münih şehrinde kurulmuştur. 2009 yılında yayım hayatına başlayan akademik dergi, 2015 yılında Türklerin Dünyası Enstitüsünün bünyesine alınmıştır.

10 yıldır aralıksız olarak faaliyetine devam eden Türklerin Dünyası Dergisi, yılda üç sayı olarak çıkartılmaktadır. Derginin genel editörlük görevini Dr. Öğr. Üyesi Serdar Savaş ile Dr. Öğr. Üyesi Erhan Yeşilyurt yürütmektedir. Ağ adresi "<http://www.dieweltdertuerken.org/index.php/ZfWT>" olan dergi Mart 2019 itibarıyla şu akademik indekslerde taranmaktadır:

- Ebsco
- Zeitschriftendatabank
- Index Copernicus
- Deutsche National Bibliothek
- World Cat
- DRJI Index
- Bielefeld Academic Search Engine
- Root Society for Indexing and Impact Factor Service

- Genamics Journal Seek
- Akademik Araştırmalar İndeksi
- Eurasian Scientific Journal Index
- Society of Economics and Development
- Open Academic Journals Index
- Google Scholar
- Cite Factor
- Directory of Indexing and Impact Factor
- Academic Resource Index (Research Bible)
- General Impact Factor (GIF)

Türklerin Dünyası Dergisi, Halk Kültürü Araştırmaları Kurumu ile birlikte 24-28 Ekim 2011 tarihinde Avusturya'nın Salzburg şehrinde “Avrupa'ya Türk Göçü'nün 50. Yılında Uluslar Arası Türkiye – Avusturya İlişkileri Sempozyumu ve Türk Sanatları Sergisi” düzenlemiştir.

Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu: Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumunun ilki Türklerin Dünyası Enstitüsü (Institut für die Welt der Türken) ile Gotse Delçev Üniversitesi (Üsküp-Makedonya) ortaklığıyla, 11-14 Mayıs 2017 tarihinde Antalya'da gerçekleştirilmiştir. Sempozyuma ulusal ve uluslararası üniversitelerden 174 seçkin bilim insanı katılmış ve özet metinler ile tam metinler Dr. Öğr. Üyesi Osman Kubilay Gül ve Dr. Celal Can Çakmakçı editörlüğünde e-kitap olarak ayrı ayrı yayımlanmıştır.

Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumunun ikincisi, Türklerin Dünyası Enstitüsü ile Makedonya'nın seçkin yükseköğretim kurumları Gotse Delçev Üniversitesi, Cyril and Methodius Üniversitesi ve Vizyon Üniversitesi ortaklığı ile 20-22 Nisan 2018 tarihleri arasında Makedonya'nın başkenti Üsküp'te düzenlenmiştir. Özet metinler ile tam metinler Doç. Dr. Osman Kubilay Gül, Dr. Öğr. Üyesi Berker Kurt ve Dr. Öğr. Üyesi Celal Can Çakmakçı editörlüğünde e-kitap olarak ayrı ayrı yayımlanmıştır.

Üçüncü Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu 12-14 Nisan 2019 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenmiş ve bu yayımla birlikte özetleri bilim dünyasının bilgisine sunulmuştur. Uluslararası Türklerin Dünyası Sempozyumu ile ilgili daha detaylı bilgi için bkz. “www.syposium-iwtf.org”

Türklerin Dünyası Enstitüsü, son yıllarda başka kuruluşların düzenlediği sempozyumlarda da ortaklık görevi üstlenmiştir. Selçuk Üniversitesi, Komrat Devlet Üniversitesi (Moldova), Kültürel Mirası Koruma Gençliği (Youth in Conservation of Cultural Heritage / İtalya) ve Azerbaycan Miras Kurumu ortaklığında 13-15 Nisan 2016 tarihinde Gagauzyeri'nin başkenti Komrat'ta “5. Uluslararası Türk Sanatı, Tarihi ve Folkloru Kongresi ve Sanat Etkinlikleri (V. Turkic Art, History and Folklore Congress / Art Activities)” isimli etkinliği düzenlemiştir.

Ayrıca 21-26 Eylül 2016 tarihinde Türklerin Dünyası Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Moğolistan Devlet Üniversitesi ve Azerbaycan Miras Kurumunun ortaklığı ile Moğolistan'ın başkenti Ulan Batur'da “10. Uluslararası Türk Sanatı, Tarihi ve Folkloru Kongresi ve Sanat Etkinlikleri (V. Turkic Art, History and Folklore Congress / Art Activities)” düzenlenmiştir.

Türklerin Dünyasına Hizmet Ödülü (Auszeichnung Für Die Welt Der Turken): Enstitümüz kurulduğu yıldan bu yana düzenli olarak Türk Dünyasına Hizmet Ödülü vermektedir. Bu ödüller şunlardır:

2015 Türk Dünyasının Hizmet Ödülü

Prof. Dr. Mahmut ÇELİK (İştip Gotse Delçev Üniversitesi Öğretim Üyesi -Makedonya)
Metin Demirci (Irak Türkmen Cephesi Almanya Irak Türkmen Merkezi Başkanı-Almanya)

2016 Türk Dünyasının Hizmet Ödülü

Ahmet AYTAÇ (Selçuk Üniversitesi Öğretim Görevlisi-Türkiye)

Said Abdulaziz Yusupov Kamoliddinovich (The Republican Center for Propaganda of Spirituality-Özbekistan)

Prof. Dr. Vassily Ivanovich, (Baranoviçi Devlet Üniversitesi Rektörü-Belarus)

Prof. Dr. Natalya Petrovna, (Minsk Devlet Dilbilim Üniversitesi Rektörü-Belarus)

2017 Türk Dünyasına Hizmet Ödülü

Prof. Kiril Barbaree (Gotse Delçev Üniversitesi Rektör Yardımcısı-Makedonya)

Prof. Dr. Gıyasettin AYTAŞ (Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi-Türkiye)

Doç. Dr. Ümit YILDIZ (Minsk Devlet Dilbilim Üniversitesi Öğretim Üyesi -Belarus)

2018 Türk Dünyasına Hizmet Ödülü

Prof. Dr. Fadıl HOCA (Vizyon Üniversitesi Rektörü-Makedonya)

Prof. Blazo BOEV (Gotse Delçev Üniversitesi Rektörü-Makedonya)

Prof. Dr. Nuri GÖMLEKSİZ (Fırat Üniversitesi Öğretim Üyesi-Türkiye)

Prof. Dr. Osman KUNDURACI (Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi-Türkiye)

Mustafa Abdülcemil KIRIMOĞLU (Kırım Tatar Millî Meclisi Kurucu Başkanı-Kırım)

SEMPOZYUM PROGRAMI

12 Nisan Cuma 12th April Friday								
09.00-10.00	Kayıt - Registration							
10.00-12.00	Açılış ve Açılış Konferansı –Opening Ceremony and Conference (Prof. Dr. Necati DEMİR)						1. SALON ROOM 1	
12.00-14.00	Öğle Yemeği- Lunch							
		Oturum Başkanı Chair	Sunum Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room
14.00-15.15	I. Oturum: Session I:	<i>Alev SINAR UĞURLU</i>	Türkçülüğün Unutulmuş İsmi Rodoslu Habibzade Ahmet Kemal'in Türkistan Hatıraları <i>Alev SINAR UĞURLU</i>	Türkiye Türkçesi ile Karaçay-Malkar Türkçesi Arasındaki Ses Denklikleri <i>Adilhan ADİLOĞLU</i>	Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğrencilerinin Şiir ve Aruz Öğretimi Hakkında Görüşleri <i>Abdulkerim KARADENİZ Remzi CAN</i>	Osmanlı Dönemi İngilizlere Türkçe Öğretimi Kitaplarında Değer Aktarımı <i>Erhan YEŞİLYURT Serdar SAVAŞ</i>	Tartışma	1. SALON ROOM 1
	II. Oturum: Session II:	<i>Zeki GÜREL</i>	Refik Halid Karay'ın Bir İçim Su Adlı Eserinde Hatay ve Çevresi <i>Zeki GÜREL</i>	Kuzey Makedonya'da Yayınlanan Türkçe Çocuk Dergileri <i>Mahmut ÇELİK Zeki GÜREL</i>	Divan Şiirinde Böcekler: Ankebüt, Megeş, Nahl, Neml <i>Emel NALÇACIGİL ÇOPUR</i>	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Klasik Müziğin Yazma Becerisine Etkisi <i>Ahmet Zeki GÜVEN Emrullah BANAZ Uğur ÖZBİLEN</i>	Tartışma	2. SALON ROOM 2
15.15-15.30	Çay/Kahve Arası- Coffee Break							

12 Nisan Cuma 12th April Friday								
		Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room
15.30-16.45	III. Oturum: Session III:	<i>Ümit YILDIZ</i>	Türkçe Öğretmen Adaylarının Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Bağlamında Anlatma Becerilerinin Öğretimine Yönelik Özyeterlilik Algıları <i>Ümit YILDIZ Halide İBİLOĞLU</i>	Yabancılara Türkçe Öğretimi Bağlamında Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Dil İhtiyaçlarının Belirlenmesi Antalya Örneği <i>Ümit YILDIZ Halide İBİLOĞLU</i>	Öğretmen Görüşlerine Göre Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Edebi Zevk ve Hoşa Giderlik Açısından Değerlendirilmesi <i>Hatice COŞKUN Veysel ÇETİNKAYA</i>	Bağımsız Türk Devletlerinde Alfabe Politikası (Alfabe Sorunları) <i>Elçin İBRAHİMOV</i>	Tartışma	1. SALON ROOM 1
	IV. Oturum: Session IV:	<i>Emel NALÇACIGİL ÇOPUR</i>	Türkçede Ölüm Örtmecesini ve Datça Ağzında Kullanılan "Geçerlenmek" Eylemi <i>İnan GÜMÜŞ</i>	YTÖ Öğrencilerinin "Türkçe" Kavramına İlişkin Algılarının İncelenmesi Ahmet <i>Zeki GÜVEN Emrullah BANAZ Uğur ÖZBİLEN</i>	Eski Türk İnançının Klasik Edebiyatımızda Tezahürleri <i>Emel NALÇACIGİL ÇOPUR</i>	Ders Günlükleri Kullanılarak Yapılan Öğretim Etkinliklerinin Öz- düzenleme Becerilerinin Öğretimine Etkisi <i>Cevat EKER, Erhan YEŞİLYURT, Hatice SARIDEDE</i>	Tartışma	2. SALON ROOM 2
16.45-17.00	Çay/Kahve Arası- Coffee Break							

12 Nisan Cuma 12th April Friday							
	Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room
17.00-18.15	V. Oturum: Session V:	<i>Yüksel KAŞTAN</i>	1856 Yılı Paris Konferansı'ndan 1878 Yılı Berlin Konferansı'na Milliyetçilik Akımının Osmanlı Devleti'ne Etkisi <i>Yüksel KAŞTAN Seda ALPASLAN</i>	Cumhuriyet Döneminde Muş'ta Tarım ve Hayvancılık Alanındaki Gelişmeler <i>Yüksel KAŞTAN Seda ALPASLAN</i>	Türkiye-Kırgızistan Eğitim ve Kültür İlişkileri <i>Gülşah AKSUNGUR</i>	The Doctrine of Necessity and the Thirteen Point Amendments of the Cyprus Constitution <i>Mehmet GÜZEL Şükrü</i>	1. SALON ROOM 1 Tartışma
	VI. Oturum: Session VI:	<i>Muhammed SARI</i>	Atatürk Döneminde Köy Kalkınmasında Kooperatifçiliğin Önemi <i>Hanife GURNAZ Muhammed SARI</i>	7. Sınıf Öğrencilerinin Farklı Metin Türlerinde Örtülü Anlamları Belirleyebilme Durumları <i>Hatice COŞKUN Yağmur TEMUR</i>	Öğretmen Eğitiminde Kalite Güvencesi ve Program Akreditasyonu <i>Etem YEŞİLYURT</i>	Öğretmen Eğitimi Lisans Programlarının Değerlendirilmesi ve Akreditasyonunda Kullanılan Standartlar <i>Etem YEŞİLYURT</i>	2. SALON ROOM 2 Tartışma

13 Nisan Cumartesi 13th April Saturday							
	Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room
09.30-10.45	VII. Oturum: Session VII:	<i>Kenan ARIBAŞ</i>	Antalya'nın Gündoğmuş İlçesinin Köylerinde Kullanılan Mutfak Araç Gereç Adları <i>Emine ATMACA Emre KANIK</i>	Niyazi-i Mısri'nin Divân-ı İlahiyâtı'nda Eski Türkçe İzler <i>Emine ATMACA</i>	Lise Öğretmenlerin Politik Becerilerinin Özel Kariyer Başarılarına Etkisi: Etik Bilincin Farklılaştırıcı Rolü <i>Mehmet Hilmi KOÇ Tuncer FİDAN</i>	Siyasi Coğrafya Bağlamında Türkmenistan <i>Bayram UĞUZ Kenan ARIBAŞ</i>	1. SALON ROOM 1 Tartışma
	VIII. Oturum: Session VIII:	<i>Özgür Kasım AYDEMİR</i>	Türkçe Siber Dil Evreninde Bilgi Kavram Alanının Özellikleri ve İşlevleri <i>Özgür Kasım AYDEMİR</i>	Türklerin Almanya'ya Göç Tarihi: Münih Göç Müzesi <i>Zeki GENÇ</i>	Özel Eğitime Gereksinim Duyan Öğrenciler Boyutuyla Türkçe Öğretimi <i>Ramazan ERYILMAZ</i>	Kazan Dergisinde Uzak Doğu'da Yaşayan Kazan Türkleri Hakkında Çıkan Yazılar <i>Oğuzhan ÖZATA</i>	2. SALON ROOM 2 Tartışma
10.45-11.00	Çay/Kahve Arası- Coffee Break						

13 Nisan Cumartesi 13th April Saturday							
	Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room
11.00-12.15	IX. Oturum: Session IX:	<i>Mustafa SEVER</i>	Kutadgu Bilig'de Erdemli İnsanın Özellikleri <i>Mustafa SEVER</i>	Türk Kültür Yansımaları: Çevgen Oyunu <i>Mehmet ÇEBİ Mehmet GÜL Oğuzhan GÜL Osman İMAMOĞLU Recep Nur UZUN</i>	Türk- İslam Medeniyetinde Spor Algısı <i>Mehmet GÜL Oğuzhan GÜL Recep Nur UZUN</i>	Türkçe Ders Kitaplarında Metin Seçimine İlişkin Bazı Hususlar <i>Kürşat KAYA</i>	1. SALON ROOM 1 Tartışma

	X Oturum: Session X:	<i>Osman Kubilay GÜL</i>	Çocuk Edebiyatında Sıra Dışı Kitaplarıyla Ezber Bozan Bir Yazar: Büyük Soru, Kafasına Edeni Bulmaya Çalışan Küçük Köstebeğin Hikâyesi ve Wolf Erlbruch <i>Erhan AKDAĞ</i>	Orhan Kemal'in "Hamam Anası" Adlı Çocuk Öyküsünün Marksist İdeoloji Bağlamında İncelenmesi <i>Erhan AKDAĞ</i>	7. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Kafkasya ve Orta Asya ile İlgili Coğrafi Terimler <i>Cihat Enes AVCI</i> <i>Hakan ÖNAL</i>	Hindistan ve Pakistan Arasında 1965 Yılında Yaşanan Sınır Olayları ve Türkiye'nin Tutumu <i>Osman Kubilay GÜL</i> <i>Tuba FİDAN</i>	Tartışma	2. SALON ROOM 2
12.15-14.00	Öğle Yemeği- Lunch							
13 Nisan Cumartesi 13th April Saturday								
		Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room
14.00-15.15	XI. Oturum: Session XI:	<i>Mustafa ÖNDER</i>	Hayat Boyu Öğrenme Yeterlikleri Açısından Ortaokul Seçmeli Ders Kitapları <i>Efecan KARAGÖL</i>	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Temel Seviyedeki Karadağlı Öğrencilerin Yazma Problemleri <i>Abdurrahim TÜRKER</i> <i>Ayşe MUTLUAY</i>	"Beyaz Zambaklar Ülkesinde" Kitabına Finlandiya-Türkiye Örneğinde Eğitim Temelli Bir Bakış <i>Mustafa ÖNDER</i>	Saltık-name Destanı'nın Dil Becerileri Çerçevesinde İncelenmesi <i>Özgür AKYOL</i>	Tartışma	1. SALON ROOM 1
	XII. Oturum: Session XII:	<i>Muharrem ÖZDEN</i>	Trakya Ağzlarında Kullanılan Hayvan Adları Üzerine Yapılmış Genel Bir Sınıflandırma Çalışması <i>Muharrem ÖZDEN</i>	Mutluluk Kavramının Bilimsel Tanım Sorunu <i>Mehmet Turgay KÜRÜM</i>	Sınıf Öğretmenlerinin Derslerde Çocuk Oyunları Kullanımına Yönelik Genel Bir Bakış <i>Bahadır Han ÇATALYÜREK</i>	Bartın ve Yöresi Ağzlarında Mantar Adları <i>Ergün ACAR</i>		2. SALON ROOM 2
15.15-15.30	Çay/Kahve Arası- Coffee Break							

13 Nisan Cumartesi 13th April Saturday								
		Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room
15.30-16.45	XIII. Oturum: Session XIII:	<i>Yusuf ÖZGÜL</i>	Türkiye'de Lisans Düzeyinde Müziksel İşitme Eğitimi Dersine Giren Eğitimcilerin Nota Okuma (Solfej) Sürecine Dair Yaklaşımları <i>Yusuf ÖZGÜL</i>	Yunanistan'daki Türk Azınlığın Anaokulu Eğitimi <i>Halil KOKKOKOĞLU</i>	Toplumsal Değişim Sürecinde Kültür ve İki Dillilik <i>Murat SARIBAŞ</i> <i>Merve ŞEPİTÇİ</i>	Kıbrıslı Hakan Yozcu'nun Hayatı ve Eserleri <i>Murat SARIBAŞ</i>	Tartışma	1. SALON ROOM 1
	XIV. Oturum: Session XIV:	<i>Celal Can ÇAKMAKCI</i>	Mizahın İnsan Psikolojisi Üzerindeki Etkisi <i>Arzu KAYNAKÖZ</i>	Yücel Feyzioğlu'nun Eserlerinde Yurt Dışında Yaşayan Türklerin Dil ve Eğitim Sorunları <i>Tamer OKUÇ</i>	Buhara Ceditçiliği Önderlerinden Feyzullah Hocayev ve Faaliyetleri <i>Gül KARAYİĞİT</i>	Cihanbeyli Ağzı Söz Varlığı <i>Gülşen POLAT</i>	Tartışma	2. SALON ROOM 2
14 Nisan Pazar 14th April Sunday								

	Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room
09.00-10.15	XV. Oturum: Session XV: <i>Taner GÜÇLÜTÜRK</i>	Balkanlar'da Türk Edebiyatı ve Bu Bağlamda Kosova'da Türk Edebi Yaratıcılığı Taner GÜÇLÜTÜRK	Cumhuriyet Döneminde Yabancı Dil Öğretimi ve Türkiye İngiltere'nin Eğitim Alanındaki İlişkileri Dilan KALAYCI	Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretiminin Yasal Temelleri: Fransa Örneği Mehmet Han TELLİ	İşçi Göçü Sonrası Türkiye Almanya Eğitim İlişkileri Dilek BİLGİN	Öğretim Elemanlarının Teknoloji Kullanımı Üzerine Öğrenci Görüşleri: Küçük Ölçekli Bir Araştırma Mustafa CANER	1. SALON ROOM 1
10.15-10.30	Çay/Kahve Arası- Coffee Break						
14 Nisan Pazar 14th April Sunday							
	Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room
09.30-10.45	XVI. Oturum: Session XVI: <i>Gül Banu DUMAN</i>	Tügölbay Sıdıkbekov'un "Etiler" ve "Olumlu Sonuçlanan Tartışma" Hikâyeleri Üzerine Gül Banu DUMAN Nurten ÖREN	Etnoğrafik Tekstil Malzemelerinin Müzelerde Sergileme ve Depolama Koşulları Ahmet AYTAÇ	Zonguldak'ta Köçeklik Geleneği ve İcra Yerleri Erkut ÇETİNKAYA Gül Banu DUMAN	Güncel Türkçede İkitermimler Nihal ÇALIŞKAN	Okuma Becerisi Kazandırmada "Book-Slam" ve "Book-Dating" Yöntemleri Gülşat BİCAN	1. SALON ROOM 1
10.45-11.00	Çay/Kahve Arası- Coffee Break						
14 Nisan Pazar 14th April Sunday							
	Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room
11.00-12.15	XVII. Oturum: Session XVII: <i>Onur TAYDAŞ</i>	İspartalı Hakkı'nın Dil Bilgisine İlişkin Fikirleri ve Sözcük Türleri Tasnifi Mevlüt GÜLMEZ Berker KURT	İngilizce Ders Kitaplarında Kültür Öğelerinin Kullanımına İlişkin Bir Çalışma Mustafa CANER	Lars Von Trier Sinemasında Kadına Yönelik Şiddet : The House That Jack Built Enderhan KARAKOÇ Onur TAYDAŞ	Leon:The Professional ve Luc Besson Sinemasındaki Femme Fatale İmgesi Onur TAYDAŞ	Suriye Protestan Koleji (Beyrut Amerikan Üniversitesi) Yücel NAMAL	1. SALON ROOM 1
12.15-14.00	Öğle Yemeği- Lunch						
14 Nisan Pazar 14th April Sunday							
	Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room
14.00-15.15	XVIII. Oturum: Session XVIII: <i>Türker KURT</i>	Sosyoekonomik Bakımdan Dezavantajlı Öğrencilerin Bulunduğu Okullarda Öğrencilere Sunulan Akademik ve Sosyal Yardımların Değerlendirilmesi Nurcan YILDIRIM Türker KURT	Türkçe Öğretmeni Adaylarının Geri Bildirimlerinde Teknoloji Destekli Öğretim ile Geleneksel Öğretim Yönteminin Etkisi Esra Nur TİRYAKİ Aygül DEMİR	CEF-ESTİM Kılavuzuna Göre İstanbul Setindeki B1/B2 Dinleme Metinlerinin Seviyeleri Esra Nur TİRYAKİ Seda DEMİRÖZ	Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanında Çalışılan Doktora Tezlerinin Eğilimleri (2014-2018) Ayşegül YILMAZER Serkan DOĞANAY	Tartışma	1. SALON ROOM 1
15.15-15.30	Çay/Kahve Arası- Coffee Break						

14 Nisan Pazar 14th April Sunday								
	Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room	
15.30-16.15	XIX. Oturum: Session XIX:	<i>Mehmet ÖZMENLİ</i>	Savunma Savaşı- Doğal Afet ve Zafer Mehmet ÖZMENLİ	Giresun'da Bizans (Roma) Egemenliği Mehmet ÖZMENLİ	Zaman Kavramı Üzerine Spartak Kadiu	İsim-fiil Yapıları Versus İstek Kipi Xhemile Abdiu	Amerikalı İki Gezginin 19. Yüzyıl Sonlarındaki Kayseri İzlenimleri Osman Kubilay GÜL	1. SALON ROOM 1
16.15- 16.30	Çay/Kahve Arası- Coffee Break							
14 Nisan Pazar 14th April Sunday								
	Oturum Başkanı Chair	Sunum 1 Presentation 1	Sunum 2 Presentation 2	Sunum 3 Presentation 3	Sunum 4 Presentation 4	Sunum 5 Presentation 5	Salon Room	
16.30-17.15	XX. Oturum: Session XX:	<i>Berker KURT</i>	Balkan Ülkelerinde Yüzyıllık Türkçe Eğitim Atilla JORMA	Халықтық өлшем атауларының түркілік сипаты Рысқұлбек Д.Ж.	Türkiye ve İngiltere'de Ana Dili Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Verilen Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Karşılaştırılması Celal Can ÇAKMAKCI	İspartalı Hakkı'nın Lisan-ı Osmanî Tedrisatı Hakkındaki Konferanslarına Göre Dönemin Rüştiye Mekteplerinde Türkçe Öğretimi Berker KURT Mevlüt GÜLMEZ	1. SALON ROOM 1	
17.30- 18.30	Kapanış- Closing							1. SALON ROOM 1

KUZHEY MAKEDONYA'DA YAYINLANAN TÜRKÇE ÇOCUK DERGİLERİ TURKISH CHILDREN JOURNALS PUBLISHED IN THE REPUBLIC OF NORTHERN MACEDONIA

*Mahmut ÇELİK** *Zeki GÜREL***

Özet

Makedonya Cumhuriyeti, Yugoslavya'nın dağılma sürecinde 8 Eylül 1991 tarihinde bağımsızlığını ilân ederek kurulmuştur. 11 Ocak 2019 tarihinde ise devletin adı Kuzey Makedonya Cumhuriyeti olarak değiştirilmiştir. Yugoslavya Anayasasında ve sonrasında kurulan Makedonya Cumhuriyeti Anayasasında ve Ohri Çerçeve Antlaşmasında bu devlette yaşayan Türklere Türkçe yayın hakkı tanınmıştır. Kuzey Makedonya'da resmî rakamlara göre yüz binin üzerinde Türk yaşamaktadır. Yugoslavya zamanında Türkçe yayınlanan ilk çocuk dergisi *Piyoner*'dir (1950). Bu dergi kısa zamanda kapanınca önce *Sevinç* (1951) ve sonra da *Tomurcuk* (1957) adlı çocuk dergileri yayınlanmaya başlamıştır. Yugoslavya dağıldıktan sonra kurulan Makedonya Cumhuriyeti'nde özelleştirmeler başlayınca Birlik Yayın etkinlikleri çerçevesinde çıkartılan *Sevinç* ve *Tomurcuk* dergileri de özelleştirilmiştir. *Birlik* gazetesini ve bu dergileri alan şirket önce *Sevinç* ve *Tomurcuk* dergilerini tek bir dergi olarak *Sevinç-Tomurcuk* adı altında birkaç sayı yayınlamıştır. Daha sonra da bu dergilerin yayın hayatı bitmiştir (2004).

Yeni Balkan yayın etkinliğinin 2004'de birinci sayısını yayınladığı *Bahçe* dergisi Makedonya'da Türkçe yayınlanan ilk sivil çocuk dergisidir ve halen çıkmaya devam etmektedir. Üsküp merkezde bulunan Penko İlkokulu 2005'de *Petek* adında bir çocuk dergisi çıkartmaya başlamıştır. Bu dergi ancak iki sayı çıkabilmiştir. Gazeteci, yayıncı, şair-yazar Nusret Dişo Ülku, 2007'de *Kardash* adlı bir çocuk dergisini çıkartmaya başlamıştır. Bu dergi hâlihazırda yayınlanmamaktadır. Köprü Kültür Sanat ve Eğitim Derneği, 2009 yılında *Kardelen* adlı bir çocuk dergisi yayınlamaya başlamıştır. Bu dergi günümüzde de çıkmaya devam etmektedir. *Birlik* gazetesini ve onun yayın etkinliği içinde bulunan *Sevinç* ve *Tomurcuk* adlı çocuk dergilerinin yayın hakkını elinde bulunduran Remzi Canova, T.C. YTB Yurt Dışı Akriba Topluluklar Başkanlığından aldığı destekle 2015 yılında *Sevinç* çocuk dergisini aylık olarak bir yıl çıkartmıştır.

Biz bu bildirimizde Kuzey Makedonya'da Türkçe yayınlanan çocuk dergilerini tanıttık ve Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nde ileriye dönük olarak Türkçe çocuk dergiciliğiyle ilgili neler yapılabilir bu konuda tekliflerimizi sunacağız.

Abstract

The Republic of Macedonia was established in the dissolution process of Yugoslavia on September 8, 1991 by declaring its independence. On January 11, 2019, the name of the state was changed to the Republic of Northern Macedonia. In the Constitution of the Republic of Macedonia established in and after the Yugoslavian Constitution and in the Ohrid Framework Agreement, the Turks living in this state were granted the right to broadcast in Turkish. According to official statistics, more than a hundred thousand Turks live in northern Macedonia.

The first child's magazine published in Turkish at the time of Yugoslavia was *Piyoner* (1950). As soon as this magazine was closed, *Sevinch* (1951) and then *Tomurcuk* (1957) began publishing child's journals. After the privatization of the Republic of Macedonia, which was established after the dissolution of Yugoslavia, the *Sevinch* and *Tomurcuk* journals issued within the scope of the Unity Broadcasting activities were privatized. The company, which took the *Birlik* newspaper and these journals, first published *Sevinch* and *Tomurcuk* journals as a single journal under the title *Sevinch-Tomurcuk*. Then the publication of these journals was over (2004).

Bahche journal, which published the first issue of the new Balkan publishing event in 2004, is the first civil child's journal published in Turkish in Macedonia and still continues to appear. Penko Primary School, located in the center of Skopje, started to publish a children's journal named *Petek* in 2005. This journal has only two numbers. Journalist, publisher, poet-writer Nusret Diso Ulku started to publish a children's magazine called *Kardash* in 2007. This journal is not currently published. In 2009, Bridge Culture Arts and Education Association started to publish a children's journal named *Kardelen*. This journal continues to be published today. Remzi Canova, who holds the right of publication of *Birlik* newspaper and its children's journal *Sevinch* and *Tomurcuk* which are in its broadcasting activity, was able to publish these journals monthly for one year in 2015 with the support of Presidency for Turks Abroad and Related Communities.

In this work, we will present children's journal published in Northern Macedonia in Turkish, and our proposals on what can be done about Turkish children journals in the Republic of Northern Macedonia.

Anahtar Kelimeler

*Kuzey Makedonya,
Kuzey Makedonya'da
Türkçe çocuk dergileri,
Bahçe,
Petek,
Kardash,
Kardelen,
Sevinç.*

Key Words

*Turkish children's
magazines in Northern
Macedonia,
Northern Macedonia,
Bahche,
Petek,
Kardash,
Kardelen,
Sevinch.*

* Prof. Dr., Türk Dili ve
Edebiyatı Bölümü Filoloji
Fakültesi G.D.Ü. İştip,
Makedonya C.
mahmut.celik@ugd.edu.mk
Tel: +389 70 228 114

**Dr. Öğr. Üyesi, Gazi
Üniversitesi Gazi Eğitim
Fakültesi Türkçe ve Sosyal
Bilimler Eğitimi Bölümü-
ANKARA
zekigurel@yahoo.com
Tel: 0505 3988615

Giriş

Makedonya Cumhuriyeti, Yugoslavya'nın dağılma sürecinde 8 Eylül 1991 tarihinde bağımsızlığını ilân ederek kurulmuştur. 11 Ocak 2019 tarihinde ise devletin adı Kuzey Makedonya Cumhuriyeti olarak değiştirilmiştir. Yugoslavya Anayasasında ve sonrasında kurulan Makedonya Cumhuriyeti Anayasasında ve Ohri Çerçeve Antlaşmasında bu devlette yaşayan Türklere Türkçe yayın hakkı tanınmıştır. Kuzey Makedonya'da resmî rakamlara göre yüz binin üzerinde Türk yaşamaktadır.

Yugoslavya zamanında Türkçe yayınlanan ilk çocuk dergisi *Piyoner*'dir (1950). Bu dergi kısa zamanda kapanınca önce *Sevinç* (1951) ve sonra da *Tomurcuk* (1957) adlı çocuk dergileri yayınlanmaya başlamıştır. Yugoslavya dağıldıktan sonra kurulan Makedonya Cumhuriyeti'nde özelleştirmeler başlayınca Birlik Yayın etkinlikleri çerçevesinde çıkartılan *Sevinç* ve *Tomurcuk* dergileri de özelleştirilmiştir. *Birlik* gazetesini ve bu dergileri alan şirket önce *Sevinç* ve *Tomurcuk* dergilerini tek bir dergi olarak *Sevinç-Tomurcuk* adı altında birkaç sayı yayınlamıştır(2004). Daha sonra da bu dergilerin yayın hayatı sona erdirilmiştir. *Birlik* gazetesini ve onun yayın etkinliği içinde bulunan *Sevinç* ve *Tomurcuk* adlı çocuk dergilerinin yayın hakkını elinde bulunduran Remzi Canova, T.C. YTB Yurt Dışı Akriba Topluluklar Başkanlığından aldığı destekle 2015 yılında *Sevinç* çocuk dergisini aylık olarak bir yıl çıkartmıştır.

Kuzey Makedonya'da 2004 sonrasında Türk çocuklarına yönelik çocuk dergisi eksikliğini gidermek amacıyla ilk çıkan çocuk dergisi *Bahçe* olmuştur (2004). Bunu 2006 yılında Petek, 2007 yılında *Kardaş*, 2009 yılında da *Kardelen* çocuk dergileri takip etmiştir. Hâlihazırda Kuzey Makedonya'da yayını sürdürülebilen iki çocuk dergisi bulunmaktadır: *Bahçe* ve *Kardelen*.

Kuzey Makedonya'da Yayınlanan Çocuk Dergileri

Bahçe Dergisi

Yugoslavya'nın 1990'lı yılların başında parçalanıp dağılmasından sonra kurulan Kuzey Makedonya'da 2004 yılına gelindiğinde Türkçe yayınlanan herhangi bir çocuk dergisi kalmamıştı. Meseleye Makedonya vatandaşı Türkler açısından bakıldığında; Türkçe ders kitapları, iş defterleri, yardımcı okuma kitapları eksikliği yetmiyormuş gibi artık onların çocuklar için Türkçe yayınlanan dergileri de kalmamıştı. *Bahçe* çocuk dergisi işte böyle bir zamanda çocuklarla buluşacağını ilan etti. "*Makedonya Türk Çocuklarının Sevinci Bahçe*" logosuyla yayına başlayan derginin ilk sayısı Eylül-Ekim2004 tarihini taşıyor.

Üsküp'te kurulan *Yeni Balkan Yayınevi* adına derginin sahibi ve yazı işleri müdürü olan Murtaza Sulooça, *Bahçe*'nin ilk sayısında "Başlarken" başlıklı yazısında derginin adının niçin *Bahçe* olarak seçilişini şöyle anlatıyor: "derginizin adını Bahçe koyduk. Çünkü biz Balkanlarda şanlı bir geçmişin çocuklarıyız. Bir geleneği devam ettirdiğimizi anlatmak için; vat anlaştırdığımız bu coğrafyada yüz yıl önce 1904'de yayınlanan *Bahçe* dergisinin adını aldık. *Bahçe*, *Çocuk Bahçesi*, *Hüsn ve Şiir*, *Piyoner*, *Sevinç*, *Tomurcuk* ve *Birlik* gazetesinin *Çocuk Bahçesi* sayfalarında yer alan güzelliklerle büyüyen yetişkinlerimizin evlatları sevgili çocuklarımız sizler, bu anlamlı ve şanlı geçmişin geleceğe taşıyıcısı olacaksınız diye düşünüyoruz" (Sulooça,2004:4).

Bahçe çocuk dergisinin ilk sayısından itibaren kapakta eski yazıyla/Arap harfleriyle "Bahçe" yazısının sol üst köşede ve iç kapakta yer alıyor olması kültürel köklerimize inmenin ve Balkanlardaki şanlı geçmişimize saygının bir nişanesi olsa gerektir diye düşünüyoruz. Ve yine ilk sayının kapağında *Bahçe*, *Çocuk*

bahçesi, *Sevinç* ve *Tomurcuk* dergilerinin

kapaklarının Makedonya Türk çocuklarının sevinci *Bahçe*'nin ilk sayısının kapağı ile birlikte oluşturduğu kompozisyon da içerdiği mesaj açısından çok anlamlıdır.

Editörlüğünü Çocuk Edebiyatçıları ve Sanatçıları Birliği Genel Başkanı Yrd. Doç. Dr. Zeki Gürel'in yaptığı *Bahçe* çocuk dergisinin Türkçe lektörlüğünü de Yrd. Doç. Dr. Nazlı Râna Gürel yapmaktadır. Derginin yayın kurulunda ise ağırlıklı olarak öğretmenler yer almaktadır. Derginin Makedonya'nın dört bir tarafında da temsilcileri bulunmaktadır. Dergi, 2004'de yayınlanan ilk sayısından sonra imkânsızlıklar yüzünden bir müddet yayınına ara vermiş bu süreçte müstakil dergi olarak çıkmasa da "*Yeni balkan*" gazetesinin eki olarak, gazeteyle aynı boyda dört sayfalık ek olarak "*Yeni Bahçe*" adıyla çıkmaya devam etmiştir. Bu ek, Şubat 2007 tarihinden itibaren altı sayfa olarak çıkmıştır. "Makedonya'da Çocukların Türkçe Sevinci BAHÇE" dergisi, Eylül 2015'de yeniden kapaklar da dâhil tamamı renkli kuşe kâğıda otuz iki sayfa olarak çıkmaya başlamıştır. Yayın periyodu ise yılda dört sayıdır. Dergi sekizinci sayısında Bahçe adının altındaki ifadeyi değiştirerek "Balkanlarda Çocukların Türkçe Sevinci" yapmıştır. Bunu yapmasına da gerekçe, Bahçe dergisinin Makedonya sınırlarını da aşarak Kosova başta olmak üzere Yunanistan'ın Batı Trakya kesimi ve Bulgaristan'da da Türk çocuklarıyla buluşmaya başlaması gösterilebilir. Bu ifadeden de anlaşılıyor ki, Bahçe çocuk dergisi Balkanlardaki bütün Türk çocuklarının Türkçe sevinci olmak yolundadır. Derginin bütün Balkanlara hitap etme gayretinin bir göstergesi de; derginin hiç değişmeyen sayfaları olan "okudukça" da her sayıda Balkanlardaki Türk şair ve yazarlarından biri tanıtılırken Makedonya, Kosova, Bulgaristan, Batı Trakya, Romanya ve Gagauzeli'nden şair ve yazarlara yer verilmesini gösterebiliriz. Yine derginin değişmeyen bir sayfası olan "Balkan Harmanı"nda da bütün Balkan ülkeleriyle birlikte Türkiyeli şairlerinde her sayıda bir şiirin de yer alması Balkan Türklüğünün birlik ve beraberliğini yeni yetişen kuşaklara bir şuur olarak aktarma cabasıdır diye düşünüyoruz.

Bahçe'nin sayfalarında Dede Korkut, Keloğlan, Nasrettin Hoca, Osmanlı Sultanları, Türk-İslam kültürünün manevî mimarlarına ayrılmış sayfalar yanında İslâm dinini anlatan sayfalar, boyama sayfaları, Türkçe eğitim yapan okulların tanıtımı ve çocukların yazdıkları da yer almaktadır. Dergi, içerik bakımından millî, dinî ve insanî değerlerin edebî metinler yoluyla katarımı konusunda ve Türkçenin öğrenilmesi, yaşatılması konusunda da Kuzey Makedonya'da olduğu kadar bütün bir Balkanlarda da bir boşluğu doldurmaktadır.

Bahçe çocuk dergisi halen çıkmaya devam ediyor ve Makedonya başta olmak üzere Balkanlarda ücretsiz dağıtılıyor. Meraklıları için adresi: yenibalkan@yahoo.com veya haber@yenibalkan.com

Petek Dergisi

Kuzey Makedonya'da okul dergisi olarak çıkan ilk ve tek çocuk dergisi olan *Petek* Dergisi, 2006 yılında Kuzey Makedonya'nın başkenti Üsküp'te eğitim ve öğretim yapan Üsküp PetarOrankovskiPenko İlköğretim Okulu Türk öğrencilerinin çıkarttıkları Türk Öğrenci dergisidir. Dergi Türkçe öğretmenleri Ertan Gina'nın gözetiminde ve rehberliğinde yayınlanmıştır. *Petek* dergisi ancak iki sayı çıkabilmiştir. Birinci sayısı Mayıs 2016, ikinci sayısı da Aralık 2016 tarihini taşıyan derginin içeriği şöyledir:

Sayı:

Ertan Gina'nın Takdim yazısı (s. 3)

Öğretmen Mahiye Emin ile Söyleşi (s.4)

Okulumuzun Günü (s.6-7)

Geleceğin Şairleri (s.8-17)

Üsküp'te Osmanlı Kültür Mirasımız (s.18-22)

Projelerle dolu Bir Yıl (s.23)

Petek dergisinin her bir sayısı dört renkli olup kuşe kâğıda basılmış yirmi üç sayfadan oluşmaktadır.

Sayı: 2

Masal Ülkesine Gidelim "Eden Bulur" (s.1-3)

Osmanlı Devletinin Kurucusu Osman Bey (s.4)

Haciriza Süleyman İle Söyleşi (s.7)

OliverTwist (s.10)

Merhaba canım Günlüğüm (s.15)

Öğrencilerin Yazmış olduğu Şiirler (21-23)

Kuzey Makedonya’da okulların çoğunda karma eğitim yapılmaktadır. Yani, Kuzey Makedonya’da yaşayan halkların çocukları aynı okulda aynı müfredatla kendi anadillerinde farklı sınıflarda eğitim-öğretim görmektedirler. Üsküp Petar Orankovski Penko İlköğretim Okulu’da Türkçe sınıfların da bulunduğu bir okuldur. Petek Çocuk dergisi bu okuldaki Türkçe eğitim-öğretim öğretmen ve öğrencilerinin gayretleriyle çıkmış tamamen Türkçe bir dergidir. Derginin fikir babası ve yayını üstlenen Türkçe Öğretmeni Ertan Gina, birinci sayının ilk sayfasında kaleme aldığı yazısında çıkış amaçlarını ve çalışma biçimlerini şöyle açıklamıştır:

“Bir umut,

Bir sembol

Bir dostluk,

Bir arkadaşlık,

Bir ilköğretim okuludur Penko. Yaşamın ve yaşananların ocağından çıkan geleceğin teminatı ve gururumuz olan gençlere merhaba! Okul ve yaşama ilk adımın atıldığı yerdir ilkokul. Eğer okula başladıysanız artık herkes sizin büyümeye başladığınızı, ilerleyen sınıflarda ise büyüdüğünüzü kabul ederek o şekilde davranmanızı bekler.

Fakat, daha tam büyümüş sayılmayız değil mi? En azından tüm sorumlulukları üstlenecek kadar. Fakat bunu eninde sonunda yapacağız ve bizler de bunun için ufak tefek bilgiler, dünyaya bir pencere ve okullardaki derslere ufak bir yardım yapalım dedik.

İşinize yarayacağından eminiz ama bizlerden beklentilerinizi her zaman aşağıdaki e-mail adresimize yazabilirsiniz. Bizler de elimizden geleni yapmaya çalışırız. Petek Dergisi sizlerle çıkmaya başladı ve büyümeye de devam edecek.

Sayenizde okulumuz 38 yıldönümünde tarihinde ilk kez bir dergiye kavuştu.. İlk başta dergimizin altı ayda bir, daha ilerde aylık bir dergi olmasını hedefliyoruz. Dergi, ülkemizde Türkçe okuyan tüm öğrencilere açık olacak. Ülkemizde Türk dilinde eğitim gören tüm ilköğretim öğrencilerinin e-postalarını bekliyoruz.

Vizyonumuz

Öğrencilerimize kaliteli eğitimin yanı sıra dergi sayesinde yeteneklerini sergilemeye fırsat vererek hayata hazırlayan en iyi eğitim kurumlarından biri olmak

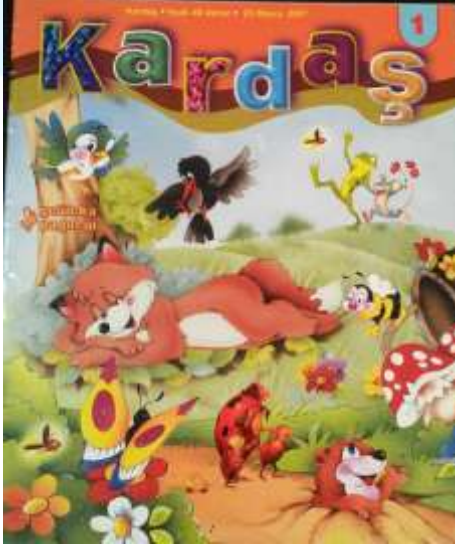
Misyonumuz

Öğrencilerimizi, bilimsel bilgilerle donanmış sağlam karakterli, özgüven sahibi, girişken, insani ilişkileri kuvvetli, milli manevi değerlerimize bağlı, bilgisayar teknolojisini etkin kullanabilen, başarılı ve mutlu bireyler yetiştirmektir.”

Penko İlköğretim Okulunda Türkçe Öğretmeni Ertan Gina’nın gözetiminde ve sorumluluğunda çıkartılan *Petek* Dergisini okulun V-VIII. Sınıf öğrencileri yayına hazırlarken onlara teknik yardımı ise Besim Daloşi ve Faris Şkriyel vermişlerdir. Derginin e-mail adresi ise petekdergis@ihotmail.com ‘dur.

Kardaş Dergisi

“Hadi Hayırlısı olsun sevgili çocuklar, hepinize kolay gelsin Elele verilirse yapılamayacak şey kalmaz. Her şey imece ile olur. Bu işler yazarıyla çizeriyle öğretmeniyle öğrencisiyle gerçekleşir. Anababaları da buraya ekleyebiliriz... Bunun dışında herkes saygın bir okuyucudur. Ne var ki, iş birliği yapacak olanlara da gereksinimiz vardır. Kapılarımız ardına kadar açıktır. Her tür iş birliğine çağırıyoruz.

Memnuniyetle haber veriyoruz ki, en büyük resmi işbirlikçimiz şimdiye kadar okul kitaplarımızın basıldığı 'ProsvetnoDelo' çerçevesindeki 60 yıl kadar çok eskiden dergilerimizin yayımlandığı 'DetskaRadost' birlikteliğinde çıkacağız. Demek ki uzmansal yuvamıza dönüyoruz. Hadi hepimize kutlu olsun. Başarıya ulaşacağımıza inanıyoruz. Dergicilikteki sıkıntımız her zaman için ortadan kalkıyor. Zamanla dergiler çerçevesinde yardımcı edebiyat ders kitapları sorununu da halledeceğiz. Sonra askıda kalan okul ders kitaplarına sıra gelecektir. Öyle ki iki üç yılda bu çaresizliğimiz ortadan kalkmış olacaktır. Böylece başarılı geçen eski halimize geleceğiz.

Öngörüldüğü başlıca Eğitim Bakanlığının programına göre çalışılacaktır. Bu arada en büyük ağırlık edebiyata verilecektir. Savsaklanan yerli edebiyatımız da körüklenecek, eski güçlü duruma dönüşecektir. Doğa ve toplum, matematik, Türkçe dersleri yanı sıra trafik konularına, çocuk yazılarına yer verilecektir. Görüldüğü gibi karşımızda zengin bir sayıya tanık olacağız. Dergiyi okumadan edemeyeceksiniz. Bir bakıma okuma kitabımız olacaktır. Hayırlı okumalar şimdilik. Gelecek sayımızda buluşmak üzere bereketli bir ay dileriz.”

Kardaş dergisi, 23 Mayıs 2007'de yayınlanan birinci sayısında “Sizinle Baş başa” başlıklı yazısında okurlarına bu açıklamaları yapıyor (s.2). Bu açıklamalardan da anlaşılıyor ki, *Kardaş* çocuk dergisi, ProsvetnoDelo Yayınevinin Makedonca çıkarttığı DetskaRadost çocuk dergisinin Türklere yönelik olarak çıkarılacak bir ürünüdür. Dergi, renkli baskı, kuşe kâğıda, 36 sayfa olarak çıkmıştır.

Derginin sahibi ve genel müdürü ProsvetnoDelo Yayınevi adına M-r PalvelePetrov'dur. Derginin baş ve sorumlu yazarı ise; daha önce sesler, *Tomurcuk* ve *Kuş* çocuk dergilerinden de tanıdığımız Nusret Dişo Ülkü'dür. Bu arada derginin DetskaRados yayınevi ve DişoKompani işbirliği ile çıktığını da belirtmeliyiz. Birlik Yayınetkinliği çerçevesinde çıkan kitaplardan, Birlik gazetesinden ve dergilerden tanıdığımız Fahri Ali ise *Kardaş* dergisinin hem sorumlu yazarı hem de dilmenidir. Birlik gazetesinin dağıtım sorumluluğunu da yapmış olan Türkan Ali de *Kardaş* dergisinin Gazeteci işbirlikçi ve Marketing görevlisidir. Derginin yazı kurulunda ise Sevil Dişo, Fahri Ali, Dr. Yusuf Hamzaoğlu, Bedri Nuredin'in yanı sıra Kosova'dan İskender Muzbeg ile Türkiye'den de Yalvaç ural'ın isimleri bulunmaktadır. Derginin haberleşme adresi /e-posta disho@mt..nrt.mk veya razvigor2004@yahoo.com'dur.

Kardaş, dergisi birinci sayının başında içerikle ilgili olarak yaptığı açıklamalara sadık kalmış gözüküyor. Makedonya Türk edebiyatından Necati Zekeriya ön plana çıkartılırken, Şükrü Ramo, Enver Tuzcu'nun da şiirlerine yer verilmiştir. Türkiye'den Yavuz Bülent Bakiler, Nurullah Ataç, Reşat Nuri Güntekin, Yakup Kadri Karaosmanoğlu ve Kamil Uğurlu yazı ve şiirlerine yer verilen şair ve yazarlar arasında yer almaktadır. Dünya klasiklerinden Ezop masallarının yanı sıra Makedonya'da tanınan edebiyatçılardan EdiMarayon, Slavko Yanavski, Astrid Lundren, Gagauzyerinden /Gagauz Türklerinden Nikolayv Tanasoğlu ve dünyaca ünlü seyyahımız Evliya Çelebi de dergide eserleriyle yer alanlar arasındadır.

Kardelen Çocuk Dergisi

Kardelen, “eğlenceli eğitim ve kültür dergisi” alt başlığı ile Kuzey Makedonya'nın başkenti Üsküp'te Ekim 2009 tarihinde birinci sayısını yayınlamaya çocuk okurlarıyla buluşmaya başlamıştır. Zaman zaman aralar verse de halen Kuzey Makedonya'da çıkmakta olan iki çocuk dergisinden biridir.

Kardelen çocuk dergisinin Köprü Kültür, Sanat ve Eğitim Derneği adına sahibi ilk kuruluşta Ersin İsmail iken daha sonra dernek başkanlığına Hüsrev Emin seçilince derginin sahibi de değişmiştir. Dergi ilk çıkmaya başladığında yayın kurulunda Hacer Mehmed, Ahmet Kurtiş, Sevda Abdula, Hanife Tair ve Muhsin Kurtiş yer almışlar. Hali hazırda derginin editörlüğünü Muhsin Kurtiş yürütmektedir. Dergi, tamamen renkli olup kuşe kâğıda ve kapak hariç otuz altı sayfa yayınlanmaktadır.

Kardelen çocuk dergisini çıkartanlar, ilk başlarda Türkiye’den fikir ve teknik destek almışlar. Bunu da ilk sayının hemen ilk sayfasında şöyle belirtmişlerdir:

“Erdem Yayınlarına Teşekkür. Üsküp, 22 Eylül 2009

Makedonya’daki Türk çocuklarına ve Türkçe öğretmenlerine derslerinde yardımcı olmak amacıyla gün yüzüne kavuşturmak istediğimiz dergimizin hazırlanmasında katkıda bulunmanız, bir rüyanın gerçeğe dönüşmesinde büyük payı vardır.

Özlemi çekilen bu gönül bağının ve kültürel köprünün kurulduğunu görmek bizim için mutluluk kaynağı olmuştur. Bize bu mutluluğu yaşattığımız için teşekkür ederiz. Gelecekte de desteğinizi esirgemeyeceğinizi bilir, sevgi ve saygılarımızı sunarız. Köprü Derneği”

Kardelen çocuk dergisi ilk yıllarda daha çok resim ağırlıklı çıkarken sonraki yıllarda bu resim yoğunluğunu azaltmıştır. Derginin ilk yıllarında Türkiyeli şair ve yazarların eserleri ön plana çıkarken sonraki sayılarda Makedonya’nın yetiştirdiği kalemlere ve resamlara daha çok yer verdiği görülmektedir. Özellikle, bir dünya klasiği olan Necati Zekeriya’nın Orhan adlı hikâyelerinin çizgi roman olarak verilmesi dikkatlerden kaçmamaktadır.

Eğlenceli Eğitim ve kültür dergisi *Kardelen*, Kuzey Makedonya’da sivil toplum örgütlerinin çıkarttığı ilk çocuk dergisidir. Sivil toplum örgütlerinin böylesine anlamlı bir kültür hizmetine öncülük yapması önemlidir. Dergi çocuk okurlarıyla buluşurken, Kuzey Makedonya’da Türkçe okuma kitapları konusundaki bir boşluğu doldurmakla kalmıyor, çocuklarla kurduğu diyaloglarla da onları okumaya, yazmaya teşvik ediyor çocuk okurlarının da yazı ve resimlerine yer vererek kendine anlamlı bir hizmet alanı da yaratmış oluyor. Meraklıları için derginin adresi: kardelencocuk@gmail.com veya www.kopruderneği.org

Sonuç

Kuzey Makedonya, Yugoslavya’nın dağılmasından sonra kurulmuş bir Balkan devletidir. Bu devletin sınırları içerisinde Makedonya’nın sadık vatandaşları olduklarını her fırsatta söyleyen sadece söylemekle de kalmayan hal ve hareketleriyle de gösteren, ispat eden Türkler de yaşamaktadırlar. Bu Türkler, Yugoslavya zamanında çocuklar için yayıncılık konusunda oldukça zengin bir geçmişe sahiptiler. 1944’de Türkçe çıkmaya başlayan *Birlik* gazetesi, zaman içerisinde *Birlik* Yayın etkinliğine dönüşmüş, önce *Birlik* gazetesi bünyesinde çocuklar için *Piyoner* dergisi, ardından da bunun yerine *Sevinç* daha sonra da *Sevinç*’e kardeş olarak *Tomurçuk* çocuk dergileri çıkmaya başlamıştır. Yugoslavya’nın dağılma sürecinde kurulan Kuzey Makedonya’da özelleştirmelerle *Birlik* yayın etkinliğine son verilince Kuzey Makedonya’da çocuk dergileri de kapatılmıştır.

Hali hazırda Kuzey Makedonya’da “Balkanlar’da Çocukların Türkçe Sevinci Bahçe” çocuk dergisi ile “Eğlenceli Eğitim Kültür dergisi *Kardelen*” çocuk dergisi çıkmaya devam ediyorlar. Bu iki dergi şimdilik bir boşluğu dolduruyorlar ancak aralarında bir koordinasyon eksikliği var. Bu dergileri çıkartanların bir araya gelerek şöyle bir anlaşma yapmalarını teklif etmek isteriz: Bu iki dergiden biri ilköğretim birinci kademe diğeri de ilköğretim ikinci kademeye yönelik çıkarlar ve baskı sayılarını da ihtiyaca cevap verecek kadar arttırırlar, hedef kitleleriyle de hiç kesintisiz buluşmaya devam ederlerse iyi olur diye düşünüyoruz.

Bu dergileri çıkartanları ve yazılarıyla, resimleriyle, teknik destekleriyle, maddî, manevî destekleriyle her iki dergiye de katkı sunanları hem kutluyor hem de hepsine alenen teşekkür ediyoruz. Bir başka husus da bu iki derginin de Makedonya Eğitim ve Bilim Bakanlığı tarafından ders araç gereci olarak kabul edilip okullarda dağıtılmasına ruhsat vermesini, öğretmenlerin de okullarında bu konuda yardımcı olmalarını insan hakları adına bekliyoruz.

Bu vesileyle belirtmemiz gereken bir başka husus da; Türkiyelilerin Kuzey Makedonya’da Türk çocuklarına yönelik yardımlar yaparken Türkçe eğitim-öğretim ağırlıklı projelere destek vermeleri, önceliklerinin bu olması gerektiği de tespitlerimiz arasındadır. Türkiyeliler, Kuzey Makedonya’ya dergi ve kitap götürüp dağıtacaklarına Kuzey Makedonya’da yayınlanan dergilere destek olsalar ve orada yayın yapmaya çalışanlara katkı sunsalar daha hayırlı iş yapmış olurlar diye düşünüyoruz. Hatta TİKA’dan Kuzey Makedonya’da Türkçe yayıncılığı destekleyecek, kolaylaştıracak bu vesileyle de Türkçe eğitime katkı sunacak bir matbaayı vakit geçirmeden bu ülkede açmaya öncü ve yardımcı olmalıdır. Kuzey Makedonya’da Türkçe eğitim ve Müslüman-Türk çocukları taşıma suyla değirmen döndürmek istemiyorlar!..

KAYNAKÇA

- Ali, Fahri (1995). “Makedonya Çocuk Edebiyatı”, Zeki Gürel; Birinci Çocuk Edebiyatı Sempozyumu, Ankara, s. 22-25, İLESAM Yayını.
- Bahçe Çocuk Dergisi Koleksiyonu, Üsküp, Eylül-Ekim 2004, Yıl: 1, Sayı: 1-
- Beksaç, Zeynel (2014), “Balkanlarda Türk Çocuk Edebiyatı”, Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi Çocuk ve İlk Gençlik Edebiyatı Özel Sayısı, Ankara, Aralık 2014, Cilt: CVII, Sayı: 756, s.750-781, Türk Dil Kurumu Yayını.
- Çelik, Mahmut-Zeki Gürel (2017). Balkanlarda Çocukların Türkçe Sevinci Bahçe Çocuk Dergisi”, 22. Uluslararası Türk Kültürü Sempozyumu ve Karma Türk Sanatları Sergisi Üsküp-Makedonya 05-09 Mayıs 2017 Bildiri ve Katalog, Yayına Hazırlayan: İrfan Ünver Nasrattınoğlu, Ankara, s.101-110, Türk Halk Kültürü Araştırmaları Kurumu Yayını.
- Çelik, Mahmut-Muhsin Kurtiş (2017) “Makedonya Türk Çocuk Dergiciliğinde Kardelen”, Geçmişten Günümüze Türkçenin Balkanlarda Süreli Yayınlardaki Yeri ve Önemi Sempozyumu Tebliğ Kitabı 11-14 Mayıs 2017, Bosna Hersek-Zenica , Sarajevo 2017, s. 404-415.
- Gürel, Zeki (2014). Şangrak Türk Dünyası Çocuk Edebiyatına Giriş, Ankara, s. 165-358, Avrasya Kütüphaneciler Birliği Derneği yayını.
- Gürel, Nazlı Râna (2005). “Balkanlarda Türk Çocuk Edebiyatı”, Hece Dergisi Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı, 2. Baskı, Ankara, Yıl: 9, Sayı: 104-105, s. 492-502.
- Gürel, Nazlı Rânâ (2014), “Necati Zekeriya ve Samet Behrengi’nin Eserlerinde Müstakbel vatandaş Olarak Çocuk”, Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi Çocuk ve İlk Gençlik Edebiyatı Özel Sayısı, Ankara, Aralık 2014, Cilt: CVII, Sayı: 756, s.808-814, Türk Dil Kurumu Yayını.
- Kardaş Çocuk Dergisi Koleksiyonu, Üsküp, 23 Mayıs 2007, Yıl: 1, Sayı: 1- ...
- Kardelen Çocuk Dergisi Koleksiyonu, Üsküp, Ekim 2009, Yıl: 1, Sayı: 1-...
- Kaya, Fahri (2015). “Makedonya’da Türkçe Basın Yayın Hayatı”, Nazlı Rânâ Gürel- Zeki Gürel; Fahri Kaya Hayatı Sanatı Eserleri, Üsküp, s. 333-367, Yeni Balkan Yayınları.
- Mehmed, Göktürk (2005). “Makedonya’da Türk Çocuklarının Sevinci Bahçe”, Dere Dergisi, Yukarı Banisa-Makedonya, Yıl: 3, Sayı: 4, s.40-41, Namik Efendi Derneği Yayını.
- Petek Çocuk Dergisi Koleksiyonu, Üsküp, Mayıs 2006, Yıl: 1, Sayı: 1-...
- “Petek Dergisi”, Yeni Bahçe Çocuk Dergisi, Üsküp, 5 Şubat 2007, Yıl: 2, Sayı: 5, s.5.
- Sulooca, Murtaza (2004). Başlarken”, Bahçe Çocuk Dergisi, Üsküp, Yıl: 1, Sayı: 1, s.4.
- Süleyman, Cemal (2017). Hatıralarımda Kalan Birlik’te 30 Yıl, Üsküp, Yeni Balkan Yayınları.

ISBN: 978-605-67570-5-1

<http://symposium-ifwt.org>

Kapak Fotoğrafi: Berker KURT arşivi

